

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.21.290/2023/5.

A tanács tagjai: Dr. Cseh Attila a tanács elnöke
Dr. Magosi Szilvia előadó bíró
Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró
Nyírőné dr. Kiss Ildikó bíró
Dr. Szabó Klára bíró

A felperes: felperes1
(cím1)

A felperes képviselője: Dr. Molnár Miklós Viktor Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Molnár Miklós Viktor ügyvéd
(cím2)

Az alperesek: alperes1 I. rendű
(cím3)
alperes2 II. rendű
(cím4)

A per tárgya: Zálogjog érvényesítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Egri Törvényszék 2.Pf.20.087/2023/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Egri Járásbíróság 1.P.20.936/2021/28. számú kijavított ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 539.474 (ötszázharminckilencezer-négyszázhetvennégy) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A 2016. március 24-én kelt kölcsönszerződés szerint a felperes mint hitelező 2016. augusztus 31-i lejáratra 7.394.740 forint kölcsönt nyújtott az I. rendű alperes testvérének mint adósnak.

[2] A 2016. március 24-én kelt jelzálogszerződés szerint a kölcsönkövetelés és járulékai biztosítása céljából a felperes mint zálogjogosult és az I. rendű alperes mint zálogkötelezett zálogjog alapításában állapodott meg az I. rendű alperes cím5 szám alatti ingatlanán (a továbbiakban: perbeli ingatlan). A zálogjogot bejegyezték az ingatlan-nyilvántartásba.

[3] Az adós a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségét nem teljesítette.

[4] A felperes a kölcsönszerződés alapján fennálló követelését 2018. május 11-én az élettársára engedményezte. Az élettárs 2020. október 12-én a követelést visszaengedményezte.

[5] A felperes a zálogjog érvényesítése iránt 2021. október 7-én bírósági eljárást indított.

[6] A II. rendű alperes a perbeli ingatlanra az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vezetékjog jogosultja.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[7] A felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:86-5:88. §-aira, 5:97-5:98. §-aira, 5:126. §-ára alapított keresetében annak tūrésére kérte kötelezni az I. rendű alperest, hogy a perbeli ingatlanból 7.394.740 forint és járulékai erejéig kielégítést szerezzen. A II. rendű alperest a zálogjog érvényesítésének tūrésére kérte kötelezni.

[8] Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A Ptk. 6:22. §-ára, valamint arra hivatkozott, hogy a követelés 2021. augusztus 31-én elévült.

[9] A felperes állította, hogy az adós folyamatosan elismerte a tartozását, a 2022. június 22-i elsőfokú tárgyaláson is úgy nyilatkozott, hogy a 7.394.740 forint követelés fennáll. Az elévülést az engedményezés és a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás engedélyezése iránti kérelem is megszakította.

[10] A II. rendű alperes nem tett nyilatkozatot.

Az első- és másodfokú ítélet

[11] Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével annak tūrésére kötelezte az I. rendű alperest, hogy a perbeli ingatlanból a felperes bírósági végrehajtás útján 7.394.740 forint tőkeösszeg, valamint 473.166 forint perköltség erejéig a zálogtárgy értékesítéséből befolyó összegből kielégítést kapjon. A II. rendű alperest az előbbiek tūrésére kötelezte.

[12] Indokolása szerint a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján megállapítható volt, hogy a felperes és az I. rendű alperes testvére közötti kölcsönszerződés biztosítására a felperes és az I. rendű alperes között érvényes jelzálogszerződés jött létre. A perben az I. rendű alperes testvére – az I. rendű alperes képviselőjében eljárva – meghallgatása elején elismerte a 7.394.740 forint összegű követelést, majd vitatta a kölcsönszerződés

összecszerűségét, de erre vonatkozóan bizonyítást nem ajánlott fel. A felperes elévülés megszakítására vonatkozó jogi érvelése az írásbeli felszólítás, az engedményezés és a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás engedélyezése iránti kérelem előterjesztése vonatkozásában alaptalan volt. A felperes élettársának tanúvallomása alátámasztotta, hogy az adóst több alkalommal is felhívták a tartozás teljesítésére, amely alól folyamatosan próbált kibújni, azonban 2017-ben és 2018-ban több alkalommal elismerte a tartozását. Az adós részéről történt tartozáselismerés a Ptk. 6:25. § (1) bekezdés a) pontja alapján a követelés elévülését megszakította. Az I. rendű alperesnek a tárgyalásokról való távolmaradását úgy kellett értékelni, hogy a tárgyaláson előterjesztett tényállításokat, jogállításokat, bizonyítékokat nem vitatja, így nem vonta kétségbe a felperes élettársának tanúvallomását.

[13] Az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét, és az elsőfokú ítéleti rendelkezés mellőzésével annak tūrésére kötelezte az I. rendű alperest, hogy a felperes a perbeli ingatlanból 2.000.000 forint erejéig kielégítést szerezzen. Kötelezte a II. rendű alperest ennek tūrésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[14] Indokolása szerint az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, azonban a felek nyilatkozatait és a tanúvallomást tévesen értékelte, ezért a tényállást részben helytelenül állapította meg és részben téves jogi következtetésre jutott. A helyes tényállás szerint a felperes élettársa a rá engedményezett követelést 2020. október 12-én visszaengedményezte. Az adós a felperes élettársa felé 2017. és 2018. években 2.000.000 forint vonatkozásában ismerte el a tartozás fennállását, ilyen összeg visszafizetésére tett ígéretet, míg a további követelés létét vitatta.

[15] A másodfokú bíróság a felperes élettársának tanúvallomását az elsőfokú bíróságtól eltérően értékelte. A 2022. szeptember 21-i tárgyaláson ugyanis a tanú úgy nyilatkozott: 2017-2018-ban személyesen találkozott az adóssal, aki azt mondta, hogy részletekben visszaadja a kölcsönkapott pénzt, 500.000-500.000 forintokat ígért. Az adós folyamatosan arról beszélt, hogy a 2.000.000 forintot fogja visszaadni. A tanú az eljáró bíró azon kérdésére, hogy a 2.000.000 forintos tartozáson felül az adós ígérte-e, hogy visszafizeti a teljes összeget, azt válaszolta, hogy ezt akkor ígérte, amikor felvette az összeget, később mindig csak a 2.000.000 forintot akarta visszaadni, de azt sem adta vissza. A másodfokú bíróság szerint a tanúvallomás alapján csak az volt megállapítható, hogy az adós kizárólag 2.000.000 forintra tett tartozáselismerő nyilatkozatot, így az csak 2.000.000 forint vonatkozásában volt alkalmas az elévülés megszakítására. Az ezt meghaladó összeg tekintetében az I. rendű alperes elévülési kifogása alapos volt. A felperes követelése a Ptk. 6:22. § (1) és (2) bekezdése alapján elévült, mert a tartozás esedékessé válásától a követelés érvényesítéséig az öt év eltelt. A Ptk. 6:23. § (1) bekezdése szerint az elévült követelést bírósági eljárásban nem lehet érvényesíteni.

[16] A másodfokú bíróság rámutatott, hogy a felperes keresete a tőkekövetelés járulékaira is kiterjedt, az elsőfokú bíróság azonban a keresetnek a tőkeösszeg erejéig adott helyt, amely rendelkezés ellen a felperes nem fellebbezett, ezért a járulékokról a Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között eljárva nem lehetett dönten. Az elsőfokú bíróság a kereseten túlterjeszkedve kötelezte az I. rendű alperest, hogy a felperes javára megítélt perköltség kielégítését is tūrje.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[17] A felperes felülvizsgálati kérelmében – tartalma [Pp. 110. § (3) bekezdés] szerint – a jogerős ítélet I. rendű alperessel szembeni keresetet elutasító rendelkezése hatályon kívül helyezését, és az I. rendű alperessel szemben a keresetnek teljes egészében helyt adó határozat hozatalát kérte.

[18] Álláspontja az volt, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 6:25. § (1) bekezdés *a)* és *c)* pontját, valamint a Pp. 2. § (2) bekezdését, továbbá 346. § (4) és (5) bekezdését.

[19] Előadta, hogy a másodfokú bíróság nem aszerint vizsgálta és értelmezte az adós és a tanú által előadottakat, ahogy elhangzottak. Az elsőfokú eljárás 24. sorszámú jegyzőkönyve tartalmazza, hogy az eljáró bíró kérdésére az adós előadta: „Igen ez a 7.394.740 Ft-os követelés jelenleg fennáll”.

[20] Érvelése értelmében a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás engedélyezése iránti kérelmet elutasító végzés a Ptk. 6:25. § (1) bekezdés *c)* pontja alapján alkalmas az elévülés megszakítására. Hivatkozott a Pp. 340. §-ára is.

[21] Szerinte az I. rendű alperes tartozáselismerő nyilatkozatát a meghatalmazott képviselője (aki az adós) összecszerűségében a kereseti kérelemmel egyezően elismerte. Ily módon a teljes tartozás összege vonatkozásában érvényesítheti zálogjogát.

[22] Az I. rendű alperes nem terjesztett elő felülvizsgálati ellenkérelmet.

A Kúria döntése és jogi indokai

[23] A Pp. 413. § (1) bekezdése és a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül.

[24] A felperes felülvizsgálati kérelmének tartalmára tekintettel a Kúria az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak a Pp. hatályba lépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. PJE határozat rendelkezései szerint a jelen ügyben is irányadó, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 3. és 4. pontjában és a hozzájuk fűzött indokolásban kifejtettekkel egyezően az alábbiak szerint rögzíti a felülvizsgálati eljárás jogi természetét és annak korlátait.

[25] A felülvizsgálati eljárás nem „harmadfokú eljárás”, hanem szigorú eljárási szabályok szerinti rendkívüli perorvoslat. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előzőekben meghatározott tartalmi követelményekkel (Pfv.20.513/2023/8., Pfv.20.629/2023/5., Pfv.21.043/2022/11., Gfv.30.143/2023/6.). Lényeges továbbá, hogy a jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első- és a másodfokú eljárásnak is tárgya volt (Kúria Pfv.20.797/2016/11., megjelent: BH2017. 232., Gfv.30.373/2022/4., Pfv.20.179/2023/9.).

[26] Mindezek alapján a felülvizsgálati kérelemnek csak azok a hivatkozásai voltak érdemben vizsgálhatóak, amelyek a megsértett jogszabályhely megjelölését és a jogszabálysértés azzal adekvát körülírását (szöveges indokolását) is tartalmazták.

[27] A felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölte megsértett eljárásjogi jogszabályi rendelkezésként a Pp. ítélet indokolását – ezen belül a jogi indokolást – szabályozó 346. § (4) és (5) bekezdését, de e jogszabályhelyekkel kapcsolatban kérelme szöveges indokolást nem tartalmazott, ezért ezt a hivatkozását a Kúria nem vizsgálhatta.

[28] A felülvizsgálati kérelem a megsértett jogszabályhelyként megjelölt eljárásjogi alapelvet – a rendelkezési elvet, azon belül a kérelemhez kötöttség elvét – szabályozó Pp. 2. § (2) bekezdésével kapcsolatban sem tartalmaz szöveges indokolást. A felperesnek a jogszabálysértés tartalmi körülírását, az arra vonatkozó jogi álláspontja kifejtését nélkülöző felülvizsgálati hivatkozására ezért a Kúria szintén nem lehetett figyelemmel. Rámutat továbbá, hogy következetes gyakorlata (Pfv.20.989/2016/8., Gfv.30.252/2020/12., Pfv.21.086/2020/4., Pfv.20.157/2022/2., Pfv.20.472/2023/12.) szerint a polgári eljárás alapelvei önmagukban normatív jelleggel nem bírnak, az eljárásjog részletszabályain keresztül érvényesülnek. Ebből okszerűen következik, hogy a Pp. alapelvi rendelkezéseinek megsértése csak közvetett módon, a részletszabályok megsértésén keresztül valósulhat meg. Erre tekintettel az egyes eljárási alapelvek rendelkezéseire történő hivatkozások csak valamely konkrét eljárási szabály megsértése esetén értékelhetők a felülvizsgálat keretében.

[29] A felperes a felülvizsgálati kérelme szöveges indokolásában a tanúbizonyítás tekintetében támadta a másodfokú bíróság bizonyíték értékelő tevékenységét (mérlegelését), de az ezzel adekvát konkrét jogszabályhelyet [Pp. 279. § (1) bekezdés] nem jelölte meg megsértett eljárásjogi jogszabályi rendelkezésként, ezért az I. rendű alperes, az adós és a tanú perbeli nyilatkozatával kapcsolatos hivatkozása a felülvizsgálat keretében nem volt érdemben vizsgálható. Ebből következően a jogerős ítélet kiegészített tényállása a felülvizsgálati eljárásban is irányadó volt.

[30] A felülvizsgálati kérelemben előadott anyagi jogi hivatkozások tekintetében a Kúria az alábbiakra mutat rá.

[31] Az elsőfokú bíróság ítéletének [40]-[43] bekezdéseiben a felperes elévülés megszakítására vonatkozó jogi érvelését a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás engedélyezése iránti kérelem vonatkozásában alaptalannak ítélte. A felperes az elsőfokú ítélet ellen fellebbezést nem terjesztett elő, annak indokolását sem támadta fellebbezéssel, az I. rendű alperes fellebbezése pedig nem érintette az elévülés megszakításának a követelés kötelezettrel szembeni bírósági eljárásban történő érvényesítése esetét. Erre tekintettel a Ptk. 6:25. § (1) bekezdés c) pontjával kapcsolatos felülvizsgálati hivatkozás nem volt tárgya a másodfokú eljárásnak, amiből következően annak vonatkozásában a másodfokú bíróság jogszabálysértést sem követhetett el, így arra a felperes a felülvizsgálati kérelmét sem alapíthatta. A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelemben e körben előadott eljárásjogi hivatkozásra (Pp. 340. §) sem lehetett figyelemmel.

[32] A Ptk. 6:25. § (1) bekezdés a) pontjának megsértése tekintetében a felperes felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy az adós az elsőfokú tárgyaláson a 24. sorszámú jegyzőkönyvben rögzítettek szerint elismerte a teljes tartozás összegét. A Kúria ezzel kapcsolatban rögzíti, hogy az elsőfokú eljárás iratai szerint a hivatkozott nyilatkozat megtételére a 2022. június 22-i tárgyaláson került sor. A zálogjoggal biztosított követelés esedékessé válásának az irányadó tényállás szerinti, nem vitatott időpontjához képest az ötéves általános elévülési idő [Ptk. 6:22. § (1) bekezdés] viszont 2021. augusztus 31-én lejárt. A kötelezettnek az elévülési idő elteltét, azaz az elévülés bekövetkeztét követően tett tartozást elismerő nyilatkozata már nem szakíthatta meg az elévülést.

[33] A másodfokú bíróság helytállóan rögzítette indokolásában {jogerős ítélet [65] bekezdés}, hogy a Ptk. 6:23. § (1) bekezdése szerint az elévült követelés bírósági eljárásban nem érvényesíthető. A perben érvényesített felperesi igényre (zálogjog alapján kielégítés tūrésére kötelezés) figyelemmel a Kúria a másodfokú bíróság ezen indokolásához hozzáfűzi:

a Ptk. 5:142. § (1) bekezdés *e*) pontja alapján a zálogjoggal biztosított követelés elévülésével a zálogjog megszűnt, így azt a felperes a perben nem érvényesíthette.

[34] A kifejtettetekre figyelemmel a felülvizsgálat eredményeként a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben előadott és érdemben vizsgálható hivatkozások tekintetében nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria – a felülvizsgálattal támadott részében – a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[35] A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, így a felperes a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján, a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló, 2023. január 1. napjától módosított 30/2017. (XII. 24.) IM rendelet 3. § (1)-(3) bekezdése szerint köteles a meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket megfizetni. A meg nem fizetett illeték esedékességével kapcsolatos tájékoztatása az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 78. § (4) bekezdésén alapul.

[36] A Kúria tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetni, és a megfizetés során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát, a fizetésre kötelezett felperes adóazonosító számát.

[37] Alperesi ellenkérelem hiányában a Kúriának felülvizsgálati eljárási költségről nem kellett rendelkeznie.

[38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés *a*) pontjának megfelelően – a felperes kérelmére – tárgyaláson bírálta el.

[39] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d*) pontja zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2024. június 11.

Dr. Cseh Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Magosi Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, Dr. Szabó Klára s.k. bíró